

Αθήνα, 17.2.2022

Ανακοίνωση ΔΣ της ΕΝΑΠ ΕΣΔΔΑ για το σχέδιο νόμου για τον e-ΕΦΚΑ

Η κυβέρνηση φέρνει προς ψήφιση στο Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου με τίτλο «**Εκσυγχρονισμός του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης**». Σε αυτό το πλαίσιο, ως ΔΣ της Ένωσης Αποφοίτων Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΝΑΠ ΕΣΔΔΑ) υπογραμμίζουμε τα εξής:

1. Εγγύηση για την αποτελεσματική υπεράσπιση του δημοσίου συμφέροντος και αντίβαρο στην διαφθορά και την ευνοιοκρατία αποτελεί **η επαγγελματική στελέχωση της δημόσιας διοίκησης με μόνιμο προσωπικό μέσα από αντικειμενικές και διαφανείς διαδικασίες**. Αυτό το θεσμικό και αξιακό κεκτημένο τίθεται επισήμως υπό αμφισβήτηση από την κυβέρνηση η οποία, με το άρθρο 3 του εν λόγω σχεδίου νόμου, προωθεί την πρόσληψη διευθυντών και γενικών διευθυντών από τον ιδιωτικό τομέα με τριετή θητεία και προνομιακό μισθολογικό καθεστώς καθώς οι αποδοχές τους θα αποφασίζονται με ΚΥΑ, χωρίς να καθορίζονται τα σχετικά κριτήρια και οι διαδικασίες. Εκκωφαντική στη διαδικασία επιλογής είναι η απουσία του ΑΣΕΠ και η μη συμμετοχή του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙΣΕΠ) (Ν. 3528/07, α. 86). Το ενδιαφέρον όμως βρίσκεται στην αιτιολόγηση της προωθούμενης ρύθμισης. Σύμφωνα με το υπουργείο ο στόχος αυτής της αλλαγής είναι διπλός: (α) η στελεχιακή ανανέωση στα ανώτερα κλιμάκια με υψηλού επιπέδου στελέχη, (β) η ικανότητά τους να ανταποκριθούν στα μεγέθη του Οργανισμού και στις προκλήσεις του μετασχηματισμού του. Κοινώς, το υπουργείο θεωρεί ότι τα υπάρχοντα στελέχη δεν έχουν τα εχέγγυα να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο έργο και στη διαχείριση του οργανισμού καθώς και στις μελλοντικές του προκλήσεις. Με την ίδια λογική, προ ολίγων μηνών, εκχωρήθηκαν οι διαδικασίες έκδοσης και απονομής συντάξεων στον ιδιωτικό τομέα με πενιχρά, μέχρι στιγμής, αποτελέσματα.

Με την εν λόγω παρέμβαση απαξιώνεται ο ρόλος και η λειτουργία της ανεξάρτητης αρχής του **ΑΣΕΠ** που είναι ο θεσμικός εγγυητής των διαδικασιών πρόσληψης προσωπικού στο δημόσιο τομέα, της **ΕΣΔΔΑ** που έχει ως αποστολή την εκπαίδευση στελεχών ταχείας εξέλιξης καθώς και του **ΙΝΕΠ** που σχεδιάζει και υλοποιεί επιμορφωτικά προγράμματα για τους δημοσίους υπαλλήλους. Ταυτόχρονα υποβαθμίζεται το υψηλής και συναφούς εκπαίδευσης στελεχιακό δυναμικό του δημοσίου τομέα, μεταξύ των οποίων και οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔΑ, που διαθέτει την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία για να στελεχώσει τις αντίστοιχες θέσεις ευθύνης. Ειδικότερα, θεωρούμε απαραίδεκτο, τη στιγμή που υπάρχουν οι εξειδικευμένοι σε ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής της ΕΣΔΔΑ, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να αναζητά στελέχη στις ιδιωτικές επιχειρήσεις και με ελάχιστα προσπαιτούμενα προσόντα (πτυχίο ΑΕΙ και Lower).

Επιπλέον, αρνητική έκπληξη μας προκαλεί το γεγονός ότι την ίδια στιγμή που οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων παραμένουν καθηλωμένοι για μεγάλο χρονικό διάστημα, το νομοσχέδιο προβλέπει **εξαιρετικά υψηλές αμοιβές** για τους διευθυντές και τους γενικούς διευθυντές του ΕΦΚΑ, τα 43 στελέχη της Εταιρείας Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας και τον

επικεφαλής της Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών. Όλα τα παραπάνω αποτελούν καταστρατήγηση του ενιαίου μισθολογίου και αδικαιολόγητη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Ακόμα περισσότερο όμως συνιστούν πρόκληση και αδικία για το σύνολο των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και το σύνολο των πολιτών της χώρας, ιδιαίτερα σε μία περίοδο ανόδου του πληθωρισμού.

2. Μία ακόμα σημαντική παράμετρος που αξίζει να επισημανθεί είναι ο κίνδυνος να εμφανιστεί το **φαινόμενο των «περιστρεφόμενων Θυρών»** που δημιουργείται από τη δυνατότητα των στελεχών να μετακινούνται μεταξύ θέσεων ευθύνης του δημοσίου τομέα και των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Ειδικότερα, προκαλεί εύλογο προβληματισμό ο τρόπος με τον οποίο θα διασφαλίζεται η νομιμότητα, η διαφάνεια και η αμεροληψία όταν υψηλόβαθμα στελέχη που προέρχονται από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις θα καλούνται να ερμηνεύσουν και να υλοποιήσουν εν τοις πράγμασι έννοιες όπως «δημόσιο συμφέρον» και «δικαιώματα των πολιτών», έχοντας στραμμένο το βλέμμα τους στην ιδιωτική αγορά και τη συνέχιση της καριέρας τους εκτός Δημοσίου τομέα. Πλέον ανοίγει μία κερκόπορτα που μελλοντικά θα μπορούσε να εφαρμοστεί και σε άλλους φορείς του δημοσίου τομέα.
3. Στο άρθρο 4 καθιερώνεται η χορήγηση χρηματικού ποσού ως **επιβράβευση της παραγωγικότητας**, όπου κριτήριο θα είναι η «ποιοτική και ποσοτική απόδοση του υπαλλήλου σύμφωνα με μετρήσιμους στόχους που τίθενται από τον Διοικητή σε ορισμένη Γενική Διεύθυνση». Εδώ πρόκειται για μια καθαρά top-down διαδικασία, όπου οι υπάλληλοι θα καλούνται να υλοποιούν στόχους στους οποίους οι ίδιοι δεν θα έχουν καμία δυνατότητα παρέμβασης. Το πριμ παραγωγικότητας είναι εξαιρετικά προβληματικό, ειδικά όταν προσδιορίζεται με ποσοτικούς στόχους και όχι, παραδείγματος χάρη, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα μιας υπόθεσης: αν μία περίπτωση απονομής σύνταξης είναι εξαιρετικά περίπλοκη και απαιτεί, για παράδειγμα, δύο εβδομάδες εργασίας, ο υπάλληλος αυτός, θα πάρει ή όχι πριμ παραγωγικότητας, σε αντίθεση με έναν άλλον υπάλληλο που θα έχει πέντε, σχετικά πιο εύκολες, υποθέσεις; Ποιος και με ποια μεθοδολογικά εργαλεία κρίνει τη σημαντικότητα ή τη δυσκολία μιας προς διεκπεραίωση υπόθεσης; Ποιος και με ποια κριτήρια θέτει τους «στόχους» και πώς γίνεται αυτή η μέτρηση; Τα ερωτήματα αυτά μένουν αναπάντητα στο προς ψήφιση νομοσχέδιο και εγείρουν σοβαρούς προβληματισμούς γύρω από τη σκοπιμότητα και την εφαρμογή του «πριμ παραγωγικότητας».
4. Με το άρθρο 5 αυξάνονται, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, οι **θέσεις μετακλητών** που έχουν στη διάθεσή τους ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές του ΕΦΚΑ. Συνιστώνται στο γραφείο του Διοικητή και των Υποδιοικητών του Ε.Φ.Κ.Α. θέσεις συνεργατών, για κάθε γραφείο ως εξής: α. πέντε (5) θέσεις στο γραφείο του Διοικητή και β. τρεις (3) θέσεις για κάθε γραφείο Υποδιοικητή. Ο αριθμός μετακλητών υπαλλήλων και άρα εξαρτημένων εργασιακά από την διάρκεια της τωρινής κυβέρνησης έχει φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ, θυμίζοντας εποχές ευνοιοκρατίας και κομματοκρατίας που ακόμη και για την Ελλάδα θεωρούσαμε ότι είχαν περάσει ανεπιστρεπτί.
5. Σύμφωνα με το άρθρο 6, η **ανάθεση των συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών** του e-ΕΦΚΑ άνω και κάτω των χρηματικών ορίων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες, γίνεται σύμφωνα με κανονισμό που εγκρίνεται από τον φορέα, κατά παρέκκλιση από την σχετική κείμενη νομοθεσία. Με αυτή τη παρέμβαση, κατοχυρώνεται νομοθετικά μία πρακτική αδιαφανών και fast track αναθέσεων δημιουργώντας ένα ακόμα ευνοϊκό πεδίο για την εξυπηρέτηση ιδιωτικών οικονομικών συμφερόντων. Οι προμήθειες του δημοσίου θα πραγματοποιούνται με κριτήριο τις προσβάσεις και τα δίκτυα επιρροής στην πολιτική ηγεσία και στον κρατικό μηχανισμό;
6. Με το άρθρο 7 συστήνεται **Μονάδα Εσωτερικών Ερευνών** η οποία θα είναι επιφορτισμένη με την άμεση διερεύνηση καταγγελιών και αιτημάτων και τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων. Σε περίπτωση, δε, που θα διαπιστώνεται τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος θα

παραγγέλλεται άσκηση δεσμευτικής πειθαρχικής δίωξης. Ενώ, ο επικεφαλής της Μονάδας θα διορίζεται, χωρίς να αναφέρονται ούτε οι διαδικασίες ούτε τα κριτήρια επιλογής, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, πρώην Αντισταγγελέας Αρείου Πάγου, με τετραετή θητεία και αμοιβές που θα καθορίζονται με ΚΥΑ. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 8 επιταχύνονται οι **πειθαρχικές διαδικασίες**, προκειμένου να λογοδοτούν ταχύτερα οι υπάλληλοι που δεν κρίνονται αποδοτικοί με βάση τα νέα δεδομένα. Επιπλέον, από τα νέα πειθαρχικά συμβούλια θα απουσιάζουν οι εκπρόσωποι των εργαζομένων του ΕΦΚΑ. Με αυτό τον τρόπο περιορίζεται η λογοδοσία, η διαφάνεια και ο δημοκρατικός έλεγχος των αποφάσεων.

7. Συστήνεται εταιρία ακινήτων του e-ΕΦΚΑ με τίτλο **«Εταιρεία Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) Μονοπρόσωπη Α.Ε.»**, η οποία «υιοθετεί και εφαρμόζει κανόνες και πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης ανωνύμων εταιρειών» (α. 10, παρ. 3 του σ/ν). Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι η μεταφορά πρακτικών και ιδεών από τον ιδιωτικό τομέα είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς οι ιδιωτικές επιχειρήσεις λειτουργούν με γνώμονα την αύξηση των πωλήσεων, τη μείωση του κόστους και εν τέλει την αύξηση των κερδών και όχι την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.
8. Με το άρθρο 29 μεταφέρονται κρίσιμες αρμοδιότητες από το ΔΣ του ΕΦΚΑ στον διορισμένο Διοικητή ο οποίος πλέον θα διαθέτει **υπερεξουσίες**. Ταυτόχρονα καταργείται η δυνατότητα παραχώρησης των κτιρίων του φορέα για πολιτιστικούς και κοινωφελείς σκοπούς καθώς και σε φορείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας με συνέπεια να **αποψιλώνεται ο ΕΦΚΑ από τον κοινωνικό του χαρακτήρα**. Η διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του ΕΦΚΑ με αμιγώς ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια θα έχει ως άμεση συνέπεια τη διατάραξη της εύρυθμης λειτουργίας κρίσιμων Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που αυτή τη στιγμή στεγάζονται σε κτίρια του οργανισμού και θα αποστερήσει από τους φορείς πολιτικής μια πολύτιμη λύση για την ανάπτυξη παρόμοιων υπηρεσιών.

Απέναντι στον κίνδυνο διαμόρφωσης ενός νέου πελατειακού κράτους και την προώθηση ιδιωτικών οικονομικών συμφερόντων, το ΔΣ της ΕΝΑΠ ΕΣΔΔΑ υπερασπίζεται σταθερά τις διαδικασίες και τους θεσμούς που εγγυώνται και προστατεύουν την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και το δημόσιο συμφέρον και επισημαίνει την ανάγκη να διατηρηθεί ο δημόσιος χαρακτήρας κοινωνικά αναγκαίων αγαθών όπως είναι η κοινωνική ασφάλιση. Σε αυτό το πλαίσιο καλούμε λοιπόν τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων να αποσύρει το νομοσχέδιο, να στελεχώσει άμεσα με νέες προσλήψεις μόνιμου προσωπικού τις υπηρεσίες του ΕΦΚΑ και να αναβαθμίσει τον τεχνολογικό τους εξοπλισμό, ώστε ο οργανισμός να μπορέσει να αντεπεξέλθει στο σημαντικό του έργο και να αξιοποιήσει σε θέσεις ευθύνης τους απόφοιτους της ΕΣΔΔΑ και το υψηλής κατάρτισης στελεχιακό δυναμικό της δημόσιας διοίκησης και όχι μετακλητούς και μεγαλοστελέχη του ιδιωτικού τομέα.

Το ΔΣ της Ένωσης Αποφοίτων Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης